

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

Потреби світового товариства у боротьбі зі злочинністю зумовлюють об'єднання зусиль держав, міжнародних організацій з метою реалізації заходів міжнародного співробітництва згідно з певними напрямками, рівнями та формами. Різні погляди на це питання в законодавстві, наукових працях визначили мету й завдання наукової статті.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, злочинність, міжнародний договір.

До проблем боротьби зі злочинністю, яка сьогодні все частіше набуває міжнародних масштабів, становить загрозу як усьому світовому товариству, так і окремим державам, основним правам і свободам людини, постійно привертена увага в актах нормотворчості, виступах посадових осіб, наукових працях, публіцистиці. Мова йде про підвищення її суспільної небезпеки, заподіюваної шкоди. Злочинність стає все більше організованою, озброєною, корумпованою, інтелектуальною, оперативно використовує досягнення науки й техніки для реалізації своїх цілей.

Небезпека міжнародної злочинності полягає в тому, що, як влучно зазначено в Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю 2011 р. [1], вона тісно пов'язана з діяльністю організованих злочинних угруповань, для яких характерні високий рівень організованості, стійкі корупційні та міжнародні злочинні зв'язки. Україна стає об'єктом підвищеної заінтересованості міжнародних злочинних угруповань, зокрема у сферах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, торгівлі людьми, нелегального переміщення зброї, небезпечних матеріалів та наркотичних засобів. Збільшується кількість нелегальних мігрантів і набуває все більшого поширення організована етнічна злочинність.

За таких умов міжнародне співробітництво у правоохоронній сфері, залучення до службової діяльності найкращих взірців вітчизняного та зарубіжного досвіду є одним із невідкладних завдань органів внутрішніх справ, інших правоохоронних органів України.

Міжнародне співробітництво покликане вирішити одну з головних суперечностей: злочинність стала інтернаціональною, а засоби боротьби з нею переважно залишаються національними [2, с. 3].

Тлумачний словник сучасної української мови визначає співробітництво так: "займатися якоюсь діяльністю, працювати разом із ким-небудь" [3, с. 1170].

Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю має значне історичне підґрунтя: його становлення починається в ті давні часи, коли ще не було системи норм міжнародного права, але вже з'явилися перші ознаки дипломатії [4, с. 4].

Як відомо, принцип співробітництва держав є нормою *jus cogens* (незаперечне право, тверде право), одним із принципів міжнародного права, закріплених у Статуті ООН 1945 р., Конвенції про право міжнародних договорів 1969 р., Декларації про принципи міжнародного права 1970 р., Заключеному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р. та інших міжнародних документах.

Як зазначає В.Ф. Цепелев, міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю є складною системою відносин, що включають узгоджені політику, законодавство, правозастосовну, організаційно-управлінську, інформаційну, науково-дослідну діяльність держав, державних органів і посадових осіб, а також міжнародних організацій із запобігання злочинності, боротьби з нею і поведіння з правопорушниками [2, с. 24].

Міжнародне співробітництво ґрунтується на дотриманні низки принципів. Поняття "принцип", його зміст і значення є одним з основних і складних питань будь-якої галузі наукового знання, будь-якого виду людської діяльності. Принципи міжнародного співробітництва детально розглянуті в науковій літературі. Наприклад, О.І. Виноградова класифікує їх на загальні та спеціальні. До загальних принципів вона зараховує: принцип міжнародного співробітництва; принцип мирного вирішення міжнародних спорів; принцип невтручання у внутрішні справи інших держав; принцип суверенної рівності держав; принцип добросовісного виконання міжнародних зобов'язань; принцип недоторканності кордонів та територіальної цілісності держав; принцип поваги до прав людини; принцип незастосування сили або погрози силою; принцип рівноправності та самовизначення народів. Спеціальними принципами є: принцип взаємності та добровільності; принцип

додержання суверенітету і безпеки держав-учасниць міжнародного договору; принцип уступки частини суверенітету (застосування іноземного законодавства); принцип відповідності прохання сторони, яка звертається із запитом, законодавству держави, що виконує запит, та реалізації умов договору за допомогою застосування національного законодавства; принцип рівності повноважень судово-слідчих органів, які здійснюють взаємодію; принцип забезпечення правового захисту рівності учасників кримінального процесу на території держав-учасниць міжнародного договору; принцип обмеження застосування міжнародного договору територіями держав-учасниць цього договору; принцип додержання прав та інтересів третіх держав (осіб) учасниками договірних відносин; принцип обов'язковості виконання умов міжнародного договору; принцип взаємодії на основі права, передбаченого міжнародним договором [5, с. 33–74].

Відповідно, міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю можна визначити як діяльність держав, їх компетентних органів, міжнародних організацій, що ґрунтується на нормах міжнародних договорів та національного законодавства й спрямована на розслідування, кримінальне переслідування, судовий розгляд та запобігання злочинам.

Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю реалізується згідно з певними напрямками, рівнями та формами. Вивчення законодавства, наукових праць, свідчить про відсутність єдиного узгодженого підходу до їх висвітлення. Вважаємо доцільним висловити свій погляд на з'ясування окресленого питання.

Напрямок у загальному значенні тлумачиться як "лінія руху або лінія розміщення кого-, чого-небудь; шлях діяльності, розвитку кого-, чого-небудь; спрямованість якоїсь дії, явища; спрямованість думок, інтересів" [3, с. 576].

На думку Л.Д. Тимченка, співробітництво у боротьбі з міжнародною злочинністю розвивається у трьох напрямках. Перше – це укладення двосторонніх договорів, у яких держави регламентують питання надання правової допомоги у кримінальних справах, видачі злочинців, передачі засуджених осіб для відбування покарання у держави, громадянами яких вони є. Другий напрямок пов'язаний із співробітництвом держав у боротьбі зі злочинністю на регіональному рівні. Третій напрямок охоплює співробітництво в універсальних міжнародних організаціях (ООН, Інтерпол) [6, с. 430].

Проте, на нашу думку, виділені автором положення, скоріше за все, характеризують рівні співробітництва (двосторонній, регіональний, глобальний), про які мова піде далі.

Л.Н. Галенська до напрямів міжнародного співробітництва держав у галузі бороть-

би зі злочинністю зараховує: визнання небезпечності для держав певних кримінальних діянь і необхідність застосування спільних заходів для їх припинення; надання допомоги в розшуку правопорушників, що переходять на чужій території, та передача їх заінтересованій державі; допомога в отриманні необхідних матеріалів у кримінальній справі; вивчення проблем злочинності і боротьби з нею, питань пенітенціарної системи; надання практичної допомоги окремим державам у вивченні та вирішенні проблем злочинності; обмін інформацією [7, с. 6–8].

Ураховуючи наведене, зазначимо, що, дійсно, обмін інформацією можна розглядати як окремий напрям міжнародного співробітництва. Крім того, обмін інформацією є невід'ємною складовою інших напрямів співробітництва, супроводжує вирішення будь-яких практичних завдань.

Заслужує на увагу й думка вчених про обрання іншого критерію для виділення напрямів міжнародного співробітництва – характеру злочинного діяння. Так, О.Г. Богатирьов зазначає, що міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю включає такі напрями: а) співробітництво у боротьбі із загальнокримінальною злочинністю; б) співробітництво у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру; в) співробітництво у боротьбі з міжнародними злочинами [8, с. 5–6]. Подібний погляд зустрічається й у змісті міжнародних договорів [9, с. 68–73].

О.М. Джужа та Ю.Ф. Іванов до головних напрямів міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю зараховують: а) прийняття і реалізацію договорів про боротьбу зі злочинами, що становлять міжнародну небезпеку; б) надання правової допомоги в кримінальних справах, включаючи екстрадицію; в) розробку міжнародних норм і стандартів, що забезпечують захист прав людини у сфері охорони правопорядку; г) регламентування питань національної і міжнародної юрисдикції; д) взаємодію в запобіганні, виявленні, припиненні та розкритті злочинів міжнародного характеру [10, с. 61].

Хочемо додати, що екстрадицію (видачу особи, яка вчинила кримінальне правопорушення) не слід включати до міжнародної правової допомоги, а доцільно виділяти в окрему форму співробітництва у кримінальному провадженні (ст. 542 КПК України), що регламентується окремою главою 44 КПК України та спеціальними міжнародними договорами України.

Видача особи (екстрадиція) передбачає не лише сам факт видачі, а й комплекс процесуальних дій та організаційних заходів, спрямованих на запобігання спробам особи ухилитися від органів розслідування, продовжити займатися злочинною діяльністю, її розшуку, забезпечення збереження джерел доказової інформації, перевірку

обставин, які можуть перешкоджати видачі, дотримання прав і свобод особи, що підлягає видачі, та ін. Це діяльність, яка передбачає вирішення широкого кола завдань, реалізується за участю значного кола суб'єктів і є окремою формою міжнародного співробітництва.

У контексті тлумачення напрямів як шляхів розвитку заслуговують на увагу погляди О.Г. Волеводза, що стосуються міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства. До таких напрямів учений зараховує: встановлення кримінальної караності певних суспільно небезпечних діянь (криміналізації) та уніфікації на цій основі кримінального законодавства; припинення злочинів, у тому числі тих, що готуються, застосовуючи в необхідних випадках оперативного-розшуку дії; надання допомоги в розслідуванні кримінальних справ і здійсненні кримінального переслідування; організацію діяльності міжнародних судових органів, що пов'язані із розслідуванням міжнародних злочинів, здійсненням кримінального переслідування і покаранням осіб, винних у їх вчиненні; забезпечення виконання кримінальних покарань; поступитенціарний вплив; надання професійної технічної допомоги і запобігання злочинам [11, с. 35–41].

У цілому погоджуючись з автором, хочемо зауважити, що на міжнародному рівні у більшості випадків точніше вести мову про встановлення міжнародної протиправності певних суспільно небезпечних діянь, а конкретна кримінальна караність, визначення діянь як злочинів здійснюються національним законодавством держав.

Отже, виходячи з тлумачення *напрямку* як лінії руху, шляху розвитку та вивчення праць учених, вважаємо, що можна визначити такі основні напрями міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю:

1) встановлення міжнародної протиправності певних суспільно небезпечних діянь та зобов'язання держав встановити їх кримінальну караність у національному законодавстві;

2) закріплення міжнародних стандартів прав і свобод людини у кримінальному провадженні та застосування заходів щодо їх дотримання;

3) укладення міжнародних договорів щодо реалізації заходів міжнародного співробітництва у сфері кримінального провадження;

4) застосування заходів з метою розслідування, кримінального переслідування, судового розгляду злочинів та запобігання їм;

5) обмін інформацією та досвідом роботи, проведення навчально-методичних, наукових заходів, надання відповідної допомоги;

6) спільне вивчення проблем боротьби зі злочинністю.

Рівень тлумачиться як "умовна горизонтальна лінія або площина, що служить ме-

жею висоти, яку має або на якій міститься хто-, що-небудь" [3, с. 1032].

Н.В. Пронюк з позицій міжнародного права розглядає такі рівні міжнародного співробітництва держав у сфері боротьби зі злочинністю: а) рівень двостороннього співробітництва між державами; б) регіональний рівень; в) співробітництво на універсальному (загальносвітовому) рівні [12, с. 228].

На думку Л.Н. Галенської, боротьба зі злочинністю ведеться у світовому масштабі, на регіональному рівні, на двосторонній основі [7, с. 9].

Аналізуючи праці вчених, можна зазначити, що до рівнів міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю належать:

1. Рівень двостороннього співробітництва між державами, що полягає у взаємодії між компетентними суб'єктами, уповноваженими державою, дипломатичними представництвами, консульськими установами та ін.

2. Співробітництво на регіональному рівні, що відбувається за сприяння міжнародних організацій регіонального рівня. Україна є членом Ради Європи (з 1995 р.), Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) (з 1992 р.), СНД (з 1991 р.). Слід відзначити й взаємодію з Європейським Союзом, Європолем, з якими Україна співпрацює на окремих засадах.

3. Співробітництво на світовому (глобальному) рівні, яке відбувається за сприяння відповідних міжнародних організацій. Мова йде про ООН (членство з 1945 р.) та її спеціалізовані установи, Інтерпол (членство СРСР з 1990 р., України – з 1992 р.) тощо.

Форма може бути охарактеризована як "обриси, контури, зовнішні межі об'єкта, що визначають його зовнішній вигляд; тип, будова, спосіб організації чого-небудь; зовнішній вияв якого-небудь явища, пов'язаний з його сутністю, змістом; спосіб існування змісту, його внутрішня структура, організація і зовнішній вигляд" [3, с. 1328].

На думку Н.В. Пронюк, існують такі форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю: укладення міжнародних угод (про правову допомогу у кримінальних справах, конвенції щодо боротьби з окремими злочинами міжнародного характеру); створення міжнародних організацій (Інтерпол, ООН, ОБСЄ, Рада Європи та ін.) [12, с. 228].

А.Г. Каткова, П.М. Сивуляк виділяють такі форми міжнародного співробітництва: 1) профілактика і припинення злочинів, щодо яких укладені спеціальні угоди між державами; 2) передача осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в державі їх громадянства або постійного місця проживання; 3) передача органам іншої держави нагляду за умовно засудженими чи умовно звільненими правопорушниками; 4) видача злочинців іншій державі або передача міжнародному органу для кримінального переслідування; 5) за-

хист прав і свобод громадян держави при здійсненні правосуддя в іншій країні; б) спільне вивчення причин та інших проблем злочинності, а також обмін досвідом роботи поліцейських та інших органів; 7) підготовка кадрів, надання експертних послуг, поставка спеціальних технічних засобів і надання матеріально-технічної допомоги іншим державам; 8) обмін оперативною, правовою та іншою інформацією тощо [13, с. 106].

Виходячи із наведеного переліку, вважаємо, що до нього слід додати таку важливу форму міжнародного співробітництва, як "міжнародна правова допомога".

З цього приводу доцільно навести положення Угоди про взаємодію МВС незалежних держав у боротьбі зі злочинністю 1992 р., де сторони, керуючись національним законодавством, зобов'язалися здійснювати співробітництво в таких формах: а) виконання запитів і прохань у кримінальних справах, справах оперативного обліку і матеріалах про адміністративні правопорушення; б) обміну оперативно-розшуковою, оперативно-довідковою та криміналістичною інформацією про вчинені злочини або ті, що готуються, і причетних до них осіб, а також архівною інформацією; в) сприяння у проведенні оперативно-розшукових заходів і процесуальних дій; г) обміну досвідом роботи, законодавчими та нормативними актами, навчальною літературою, а також надання на взаємній основі сприяння у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації кадрів; д) взаємовигідних поставок автомобільної, спеціальної та криміналістичної техніки, засобів зв'язку, речового майна і продукції виробничо-технічного призначення; е) сприяння і здійснення транзитних перевезень спеціальних та інших вантажів, конвоювання та етапування; ж) обміну науково-технічною інформацією, спільного проведення наукових досліджень; з) організації шифрованого зв'язку та ін. (ст. 2) [9, с. 68–73]. Аналіз положень цієї угоди свідчить про практичне спрямування документа, що стосується боротьби зі злочинністю в особі міністерств внутрішніх справ держав (ст. 1 Угоди).

В.Ф. Цепелев виділяє такі форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю: надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах; видача осіб, які вчинили злочини, для притягнення їх до кримінальної відповідальності чи виконання покарання; передача засуджених до позбавлення волі для подальшого виконання покарання в державі їх громадянства або постійного місця проживання; виконання доручень з міжнародного розшуку; обмін оперативною, правовою та іншою інформацією; забезпечення прав і свобод громадян даної держави при здійсненні кримінального судочинства в іншій; підготовка кадрів, обмін досвідом роботи правоохоронних органів різних держав; надання експертних

і консультаційних послуг, спеціальних науково-технічних засобів і матеріально-технічної допомоги іншим державам; спільне вивчення проблем злочинності і боротьби з нею, прогнозування і програмування цієї діяльності; участь в офіційних заходах і науково-практичних конференціях, що обговорюють проблеми міжнародного співробітництва у запобіганні злочинності, боротьбі з нею і при поводженні з правопорушниками [2, с. 33].

У цілому погоджуючись із автором, вважаємо за доцільне висловити певні уточнення в аспекті проблематики власного дослідження, зокрема, необхідно привести терміни у відповідність до міжнародних договорів України, КПК України. Крім того, на нашу думку, неповною мірою відображає зміст діяльності з міжнародного розшуку наведене вище формулювання автора "виконання доручень з міжнародного розшуку", адже зміст міжнародного розшуку є ширшим, є системою різноманітних заходів, що реалізуються державами та їх компетентними органами, міжнародними організаціями, регламентується міжнародним і національним законодавством.

Із цього приводу слід навести слушний висновок О.Н. Карпова, що, з одного боку, міжнародний розшук злочинців є одним з напрямів міжнародного співробітництва, він застосовується щодо осіб, які переховуються від слідства та суду, з іншого – зрозумілим є те, що для досягнення цілей міжнародного розшуку можуть застосовуватись різні форми міжнародного співробітництва, зокрема обмін інформацією, виконання міжнародних слідчих доручень тощо. У цьому контексті автор розглядає міжнародний розшук як окремих інститут міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю, що є невід'ємною його частиною та існує в нерозривному зв'язку з іншими формами такого співробітництва [14, с. 27]. Варто погодитися, що проблематика міжнародного розшуку є досить широкою та, на нашу думку, потребує окремої уваги вчених.

Прийняття нового кримінального процесуального законодавства України врегулювало значну частину питань міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні, у тому числі й відповідні форми міжнародного співробітництва. Так, ст. 542 КПК України визначає, що міжнародне співробітництво під час кримінального провадження полягає у вжитті необхідних заходів з метою надання міжнародної правової допомоги, видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, тимчасової передачі осіб, перейняття кримінального переслідування, передачі засуджених осіб та виконання вироків. Міжнародним договором України можуть бути передбачені інші, ніж у кодексі, форми співробітництва під час кримінального провадження.

Однак із цього приводу вважаємо за доцільне висловити певні зауваження. Так, у

ст. 542 КПК України йдеться про таку форму міжнародного співробітництва, як "тимчасова передача осіб". Вважаємо, що тимчасову передачу осіб слід розглядати як захід, що реалізується в межах міжнародної правової допомоги (що й відображено у змісті глави 43 "Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій" КПК України, міжнародних договорів України).

Отже, розглядаючи форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю, слід ураховувати їх регламентацію КПК України під час кримінального провадження. Мова йде про міжнародну правову допомогу (гл. 43 КПК України); видачу особи (екстрадицію) (гл. 44 КПК України); перейняття кримінального провадження (гл. 45 КПК України); визнання та виконання судів іноземних держав та передачу засуджених осіб (гл. 46 КПК України).

Висновки. Досліджуючи питання міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю, хочемо підкреслити важливе значення в регулюванні цих питань міжнародних договорів України. Положення зазначених міжнародних договорів, по-перше, визначають міжнародну протиправність діянь і зобов'язання держав у боротьбі з ними. По-друге, окреслюються основи узгодженої кваліфікації злочинних діянь, визначаються основи елементів складу злочину, які надалі адаптуються до законодавства держав. По-третє, положення міжнародних договорів передбачають безпосередні зобов'язання держав у боротьбі зі злочинами. Важливо, що такі міжнародні договори визначають основи практичної реалізації поставлених завдань, застосування заходів міжнародного співробітництва.

Список використаної літератури

1. Концепція державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1000%2F2011>.
2. Цепелев В.Ф. Международное сотрудничество в борьбе с преступностью : уголовно-правовые, криминологические и организационно-правовые аспекты : монография / В.Ф. Цепелев. – М. : Академия управления МВД России, 2001. – 137 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [укл.: Т.В. Бусел]. – К. : Ірпінь-Перун, 2002. – 1440 с.
4. Натура А.И. Международное сотрудничество в сфере уголовного судопроизводства : организационно-правовые основы, процессуальный порядок и формы взаимодействия : учеб.-практ. пособ. / А.И. Натура, А.Х. Пихтов. – М. : Юрлитинформ, 2007. – 136 с.
5. Виноградова О.І. Міжнародне співробітництво України у галузі боротьби зі злочинністю (кримінально-процесуальний аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Виноградова Оксана Іванівна. – Х., 2000. – 216 с.
6. Тимченко Л.Д. Международное право : учеб. для юрид. спец. вузов МВД / Л.Д. Тимченко. – Х. : Консум, 1999. – 528 с.
7. Галенская Л.Н. Международная борьба с преступностью / Л.Н. Галенская. – М. : Междунар. отношения, 1972. – 168 с.
8. Богатырев А.Г. Международное сотрудничество государств по борьбе с преступностью : учеб. пособ. / А.Г. Богатырев. – М. : МВШМ МВД СССР, 1989. – 62 с.
9. Соглашение о взаимодействии министерств внутренних дел независимых государств в сфере борьбы с преступностью: подпис. 24.04.1992 г. // Правові основи міжнародної діяльності МВС України : зб. міжнар.-правових договорних докум. : у 2 т. / МВС України. Відділ міжнародних зв'язків. – К., 1997. – Т. 2. – С. 68–73.
10. Джужа О.М. Роль міжнародних організацій у боротьбі зі злочинністю / О.М. Джужа, Ю.Ф. Иванов // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2003. – № 5. – С. 59–67.
11. Волеводз А.Г. Международный розыск, арест и конфискация полученных преступным путем денежных средств и имущества (правовые основы и методика) / А.Г. Волеводз, науч. ред. А.Б. Соловьев. – М. : Юрлитинформ, 2000. – 477 с.
12. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н.В. Пронюк. – К. : КНТ, 2008. – 344 с.
13. Каткова А.Г. Международное сотрудничество правоохранительных органов в борьбе с преступностью (процессуальный аспект) / А.Г. Каткова, П.М. Сывуляк // Международное сотрудничество в борьбе с преступностью : учеб. пособ. – Ирпень : Нац. акад. гос. налоговой службы Украины, 2005. – С. 104–120.
14. Карпов О.Н. Використання можливостей міжнародних поліцейських організацій у розшуку злочинців : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Карпов Олександр Никифорович. – К., 2011. – 223 с.

Стаття надійшла до редакції 19.11.2013.

Чорноус Ю.Н. Международное сотрудничество в борьбе с преступностью

Потребности мирового сообщества в борьбе с преступностью устремлены на объединение усилий государств, международных организаций с целью реализации мероприятий междуна-

родного сотрудничества в соответствии с определенными направлениями, уровнями и формами. Различные взгляды на данный вопрос в законодательстве, научных работах определили цель и задачи научной статьи.

Ключевые слова: международное сотрудничество, преступность, международный договор.

Chornous Y. International cooperation in combating crime

The world needs the partnership in the fight against crime causing joint efforts of states and international organizations to implement international cooperation in accordance with certain areas, levels and forms. Different views on the matter in legislation, research papers, research articles caused the problem. The results of the studies summarized that international cooperation against crime can be defined as the activities of their competent authorities, international organizations, based on the norms of international treaties and national legislation and is aimed at the investigation, prosecution, trial and crime prevention.

Based on the interpretation of the direction of the lines of movement, road development, key areas of international cooperation in the fight against crime are: 1) the establishment of an international illegality of certain socially dangerous acts and obligations of States set their criminal punishment in national law, and 2) strengthening of international standards of human rights and freedoms in criminal proceedings and the application of measures for their implementation, and 3) international agreements on implementation of international cooperation in criminal proceedings, and 4) the application of measures to investigation, prosecution, trial and crime prevention, 5) the exchange of information and experience work of teaching, research activities, providing appropriate assistance, 6) joint study of crime.

To the level of international cooperation in the fight against crime are: 1) the level of bilateral cooperation between states, which is cooperation between the competent entities authorized to state, diplomatic missions, consular offices, and others; 2) cooperation at the regional level, takes place with the assistance of international organizations, regional level (Council of Europe, OSCE); 3) cooperation in the world (global) level, that is, with the assistance of relevant international organizations (UN, Interpol).

Forms of international cooperation in criminal proceedings governed by Criminal Procedure Code of Ukraine Code, which is an important part of dealing with general issues of combating crime. We are talking about international legal assistance (chapter 43 Criminal Procedure Code of Ukraine) issue the person (extradition) (chapter 44 Criminal Procedure Code of Ukraine) takeover of criminal proceedings (chapter 45 Criminal Procedure Code of Ukraine), the recognition and enforcement of foreign court and the transfer of sentenced persons (chapter 46 Criminal Procedure Code of Ukraine).

Key words: international cooperation, crime, international treaties.